

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

Det här verket har digitaliseringen vid Göteborgs universitetsbibliotek.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.

All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.

This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

jehanda husgeräds-saker. Auctionen begynner
bägge dagarna kl. 9 föremiddagen, och kan dei
som behagar, förut correspondera härom med
Krono-Lånsmannen i Ahle Härad, Nils Nyd
qvist, på Kattleberg och Berg.

Uti Herr Magister Nordbloms hūs, på wo-
stra Hamne-gatan wid reparare-banen, blifwer
hela undervāningen ledig, at, för et hederlig
husholl, til Päss tillträda. Om hyran och be-
staffenheten, får den, som rummen behöfver
göra sig därstädes närmare underrättad.

Hos Herrar Georg Bellenden och compagniu
försäljes båsta Irlands smör, i fjerdinger och
krufor, salt kött i tunnor, åsven surmjölk-s-ost
samt rådt säcker, och lhus-talg.

Hos Herr Handelsmannen, Benjamin Hel-
ling, finnas til köps, nylingen inkomne åtskillige
sorter friska trågård-s-frön.

Efter til 21 dragningen af Hospitals Lotte-
riet, finnas til köps på de manliga ställen, och
desutan åsven hos Herr Hans Bruse, boende
på Drottning-gatan, uti Westerlingska huset.

Prenumeration på andra delen af Herr Joh.
Brelins Anmärkningar vid Bygnings-konsten,
betalas med 9 Dal. R:mt. Den förste delen
utkom redan i slutet af förledet år på fint skrif-
papper i 4:o med 3 kopparstycken, och kostar
9 Dal. R:mt för dem, som ej prenumererat.
Den senare delen blifwer i samma format, men
större, och med flera kopparstycken. Prenu-
merations-sedlar kunna hos mig J. Gothenius
åthållas, emot osvan nämnda betalning.

N:o 5.

Götheborgska Becko=bladet.

Lördagen, den 4 Februarii, 1764.

Slutet af Anmärkningar om Papper.

Det Europeiska papperet tilredes af ylle-lin-
och hamp-lumpor. Beskrifning på tilred-
nings-sättet finnes anförd uti Disputationen
de Chartis, som Herr Joach. Bäck under den
widberömda Professorens Herr Sven Bring's
inseende utgifvit år 1758. Sedan några pap-
pers-bruk i Sverige är anslagde, kommer
mycket åsven därpå an, at hafta tilräcklig
tilgång på lumpor. Men hos os lärer därmed
gå ännu långt ut på tiden, åtminstone til des
våra tjänste-hjon, bonde-folk, icc. mer almånt
lära sig den konsten, at räkna mycket på någon
ehuru ringa winst, som tidt och ofta, altså icke
utan eftertantka och idoghet, funde hämtas, om
man behagade åsven i den delen härma tresliga
utlänningsars maner, och ej föragta simdsaker,
som gifwa ämne til almånt gagn. Men detta
klingar så lagom väl i deras öron, som wid
hvart sjät fylla sin själ med den oblyga tankan:
Huru skal jag hafta blifwa blärik! E Okun-

Okunnighet är väl en stor ordsak därtill, att
så mycket ännu hos os misvärdas, doch som
sigstades mer än på andra ställen. Attminstos-
ne kom det icke i min tanka, efter många resor
inrikes, att spara ihop lack-fria couverteer, af
slipningar af papper, flutar, &c. til pappers-
brukens tjänst; förrän jag på rätt husholland
ställen hörde Lumpsmålarens pipa, och såg de
lumpor, som hopteals syndade sig utför alla
trappor til at inrymmas uti hans säckar, emot
det han utdelte nälar, band, knappar och andra
nippes, efter som samlingen var til. Sedan
den tiden, har jag ej hållit mig för god at gå in
uti det lilla besväret, och åfven upmuntrat mit
husfolk, samt flera inom min krets, at ej för-
spilla så wiktiga tilvärknings-damnen. Jag
har ock det at såga dem, som idka fiskerier i vät-
ra Skärgårdar, at, i det ställe en mångd utslets
na noter och garn, merendels plågar bortvår-
kas och til förrutnelse öfverlämnas, man gjor
de väl, om sådana öfvermåton nyttiga lum-
por försändes hit til Staden, hvarest man fun-
de få en upmuntrande affärtning uppå en vara,
som tarwas altför väl vid de nära hår in til
intättade pappers-bruk.

Sluteligen når man öfvervägar, hvad in-
räntningar et väl anlagt pappers-bruk födrar,
huru många gångor et pappers-ark bör gå ige-
nom händren, innan det blifwer färdigt, me-
dest klutens eller lumpornes samlande, sortera-
de, rengörande, sönderstårande, förmalande
tils

tils den blifwer som en vålling, papperets for-
mande, pressande, uphängande til torkning,
limmande, åter uphängande til torkning, å nyo
pressande, själndande, frapande, råknande och
tilhopa läggande i böcker och ris, samt huru
dyrlegde dugelige arbetare i dessa tider åro, så
som ocf, at finare lumpor ännu måste utrikes
ifrån förskrifwas, som dock til en god del kunde
undvikas, om därmed i hushallen icke wårds-
lösades; så må man ej undra öfwer papperets
dyrhett, fast det in vid dörren tilvårkas. Van-
quens pappers-bruk, Tomba kalladt, ej längt
ifrån Stockholm, och det här vid Mölndal an-
lagde nya, desseineradt och bygt af Konstmå-
staren, Johan Eurenius, sedan han under sina
utrikes resor besedt Holländska och Angelika
pappers-bruket, funna til bygnad och inrä-
ning råknas för de yppersta hår i Riket. Den
som åstundar mera upplysning i detta korteligen
afhandlade ämne, och huru gammal pappers-
tilvärkningen är i vårt fädernesland, hänvis-
ses til öfransförmålte Academiska Disputation.

Preserverande läkemedel emot få-sjukan.

Det är ej endast af skadelig luft, som boskaps-
sjukan härrörer. Genom öfvermåton warm
och våt sommar, samt ovanligen blid winter
föddes och ökes en särdeles mångd, insecter och
kryp, som utaf boskapen inslukes med vatnet.
Har nu något kreatur råkat sjukna; så funna
E 2
ocf

och andra friska därav låtteligen smittas, ån-
skönt intet ur lusten eller i vatnet drabbat dem.
Den ångan, som dunstar eller går ut af de sjuk-
ta, har samma ingång på de friska, som det
öfunda i lusten eller vatnet haft förut på de
sjuka kreaturen. Väl hafwa wirre och öm-
hjertade sunnen ej sparat, tid efter annan, ny-
tiga råd emot den bedröfweliga få-sjukan, som
nu härrjar så mångens ladugård: men den en-
faldige Landtmannen mychtar hålst sådant hjelpe-
medel, som kostar minst, och ej behöfver myc-
ken vidlöftighet. Att människjo-försigtighet,
näst Guds hjelp, kan mycket ondt förebyggai
har Landtboen nu lärt på wissa ställen i Hals-
land, sedan det Länets högstberömlige Lands-
höfdinge, efter sin wisa uppmärksamhet på invå-
narnes båsta, redan för detta syndat med de
alifarssammaste förfatningar til denna pestens
stillande. I dessa dagar är insändt, ifrån den
hederlige Prestmannen i Valda, Herr Kyrko-
herden G. J. Hjortberg, et preservativ-medel,
til smittans förekommande, hvilket han af öm-
het öfwer den almåanna faran ej welat förtiga.
Det lyder ord från ord således:

Hvar annan morgon, eller 3' gånger om
veckan, gifwes boskapen en sill, som är mjölke
uti, (ej rom-sill,) och tages så mycket winruta,
som ihoprullad kan göra en wahlnöts storlek,
hvilken strickes in i buken och hufvudet på sillen,
med en bit smör, likaledes af samma storlek. Ur
smittan redan i gården; wore tjenligt, att taga
mjöl-

mjölken och rulla den uti et halft lod wål väget
kamfer-pulswer, som sedan stoppas in uti sil-
len. På 3 timar här efter bör ej boskapen haf-
wa foder i båsen, och ej vatnas förrän emot
middagen, då den, som följer dem til vatn, bör
hafwa med sig ungefärligen et stop sand och med
handen kasta hastigt i vatnet wid den sidan af
brun eller dam, som kreaturen skola dricka; el-
ler ock, som båtre år, om man wil taga vat-
net up i eu ho eller kar, och stänka några drop-
par Oleum vitrioli på sanden, innan man slår
honom uti: så har det säkert sin nyitta. Att wånta
boskapen wid tjäre-vatn, skulle ock vara godt.
I få-huset sättes en balja, hvaruti släs sill- och
smör-laka och pulveriserad isop, som först et
par dygn legat i et stop stark bl-attika, då vat-
net eller lakan kan däremot vara en span full,
hvarmed stänkes på fodret med wisp eller qiwast.
I få-huset rökas, til det ringesta hvarannan
dag, med fjäder sönderklippt af pennar, samt
swaftvel, och någon sönderstrukuren tobak eller
des stjälkar, hvartil ock kan läggas litet sönder-
slött beck.

Hvad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Götheborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 1 Februarii,

Amsterdam	-	80½	-	-	M:t R:mt
Hamburg	-	84	-	-	M:t R:mt
London	-	86½	-	-	Dal.R:mt

Inkommen är Skepparen Thomas Hogg
ifrån Lieth med barlast.

Sma Kyrko-tidningar.

I Svenska Församlingen åro ifrån den 27
til den 30 dennes födde i Gosse- och i Flicko-
barn: Wigde Handelsmannen, Herr Christi-
Arfwidsson, och Mamsel, Margar. Christina
Ekerman: Döde Hattemakare-Enkan, Essa
Christina Lundberg, af håll och styng, Skrä-
dare-Gesällen, Olof Bergman, af feber, Eqvi-
page-Måstaren, Joh. Hindr. Schuts, af lung-
sot, och i barn, af okänd barna-sjuka.

I Tyska Församlingen födt i barn: Döde
Compassmakaren, Johan Christ. Gay, samt
Wilhelm Kohl.

I Kronhus-Församlingen död Kyparen,
Peter Stammer, 42 år gammal, af hetsig feber.

Kund-

Kundgdrelser.

Den 30 nästkommande Martii, föremiddag
gen, blifwer uti Staden Eidsköping igenom au-
ction försälde åtskillige meubler och husgeråds-
saker, silfver, koppar, ten, m. m. tvåne
obebygde tomter med ågor: åfven kommer en
ylle fabrik af 4 stolar på strumpor, tröjor och
mössor, samt stroft-stolar, med kammeri och an-
senligt kamulsgarns spinneri, at antingen på
wissa år förpantas eller arrenderas, warande
til fabriken nödiga husrum med tomt, ågor och
krydgård. Om besäffnenheten härav kan igenom
bresvärling med Postmåstaren och Stads-No-
tarien Friberg fås närmare upplysning. De
som haftva några fordringar uti framledne Di-
recteur Benzeltjernas sterbhus, behagade sidst
inom Martii månads slut dem visa och befästa
lata, emedan de dessbrinnan icke kunna betalas.

Floda Såteri med des underliggande He-
man, torp och Manufactur-wärk, beläget i
Elsborgs-Län, Vätte Hårad och Skalsjö
Sokn, 2 och 5 ottondedels mil från Göteborg,
vid stora landsvägen åt Alingsås, i fullkom-
ligt stånd, är nu åter til salu, och infundande
var, med eller utan Inventarium, at tilträda,
sedan den fbrre köparen icke är i tillstånd, at ef-
ter öfwerenskommelse fulgöra betalning. Skul-
le någon wilja förenämnde ägendom sig tilhan-
dla, behagade om wilkoren och köpe-summan
widare correspndera, antingen med Commen-
deur-Capitaine von Döbeln på Alingsås och
Söl-

Sållerhög, eller ock med Bruks-Patronen, v
Döbeln på Göteborg och Floda.

Ostindiska Compagniet kundgör alla delägarne uti des ständiga fonds: at utdelning kommer at göras til Interessenterne, hvilke fördensfull behagade ingifwa sina actier vid det Contoir som emottagit och qwitterat insättningarne: nemt hår uti Göteborg d. 15 och följande dagar uti innervarande Febr. månad; då utdelningen blifwer betald til den, som presenterar actien, på det ågaren icke må besväras med fullmagts ställande, eller actiens endosserande. Och på siflwa actien läter Directionen antekna utdelningens betalning med en Directeurs understyrk och Casseurens contrasignation.

Den 14 dennes, kommer uti Slagtare-Ål-
dermannens, Ahlgrens, afledna Enkas hus och
gård hår i Staden, igenom auction at försäl-
jas, så väl siflwa hus och gården, som guld
och silfver, ten, koppär, messing, malm, järn-
saker, fång- och lin-kläder, jämte åtskillige an-
dre meubler och husgeråds saker.

Packhus-karlen vid Ostindiska Compagniet,
Olof Jordan, utbjuder til salu sin halvwa del
af des hus, som är beläget på Kongs-gatan un-
der skogen, och består af tvånnne underrum, kök
och stuga, tvånnne nattstugor öfwanpå och en
särskilt dito, af hvilken senare han, såsom åga-
re til hälften, njuter halvwa hushyran. Har
gårdsrum, wedbod och wisterhus, och kan til-
trädas til Påsk; samt är för öfrigt god näringss-
plats.

** **

N:o 6.

Göteborgska Hedv=bladet.

Vrdagen, den 11 Februarii, 1764.

Lärda Nyheter.

Framledne Årke-Biskopen uti Canterbury, Hr.
Doct. Johan Tillotson, är så almänt känd
i verlden, at jag, i stället för at beröma, en-
dast behöfver at nämna honom. Hans Ho-
miletiska arbete, som består, om jag nu minnes
rätt, af 250 beträgtelser öfver utvalda Skrif-
tens språk, har wunnit af Angländarne, hans
länsman, sådant värde och företräde, at det,
tid efter annan, omtrykt blifver. Det är et
mönster och mästerstycke i sit slag, som ej förlo-
rat sig af tid och omständigheter. Hans jämn-
na och flytande skrif-art, mögna tankar, djupa
insigt, styrka i förenst och bindande stål, lyfa
öfver alt i denna manns skrifter, och kunna
ej annat, än intaga en upmärksam läsare med
behag och öfverhyllelse. Detta är ock det, som
förmått den för sin insight och lärdom nog bekam-
ta Matheseos Lectorn och Prosten, Herr Lorents
Julius Kullin, at, vid lediga stunder, på mo-
versmålet författa, och, med det första som ske

F

Kan,